

Zijn Klapeksters trouw aan hun overwinteringsgebied?

Fred Koning

Klapeksters *Lanius excubitor* zijn in ons land schaarse wintergasten, vermoedelijk afkomstig uit Zweden en Noorwegen. Beide landen hebben een broedpopulatie van enkele duizenden paren. In de duinen, maar vooral op heidevelden en in hoogveengebieden in het midden en oosten van ons land, overwinteren kleine aantallen. In de jaren tachtig werd dit aantal geschat op 250 tot 400 exemplaren. (Witkamp, 2002).

Plaatsrouw van in Nederland overwinterende Klapeksters werd reeds verondersteld door Buker (1985). Hij nam geringde Klapeksters waar op drie plaatsen waar hij in voorgaande jaren Klapeksters had geringd, maar slaagde er jammer genoeg niet in de dieren terug te vangen om hun identiteit vast te stellen. Mij gelukte het dit jaar wel.

Klapekster, gevangen op VRS Paradijsveld. Hans Vader

In de winter 2006/2007 ving ik drie Klapeksters. Twee daarvan droegen een ring en het toeval wil dat ik beide ringen zelf had aangelegd. Het eerste exemplaar werd gevangen op 16 december 2006 in de Amsterdamse Waterleidingduinen. De vogel met ring L192163 was eerder geringd als eerstejaars vogel op de nabijgelegen vinkenbaan op 1 november 2003. De afstand tussen ringplaats en plaats van terugvangen was 1,5 km.

Een tweede bevestiging van plaatstrouw werd verkregen in de duinen van het Zwanenwater bij Callantsoog. Deze vogel verbleef van 8 oktober 2005 tot 23 april 2006 in het gebied. Op 7 januari 2006 lukte het mij om hem te vangen. De volgende winter (3 december 2006) werd deze vogel met ring L229706 op weer exact dezelfde plek teruggevangen.

In beide gebieden wordt tegenwoordig begrazing met koeien uitgevoerd. Volgens Van Manen (1996) kan dit gunstige omstandigheden opleveren voor Klapeksters, omdat in de mest een winteractieve mestkever wordt gevonden die een belangrijk voedsel is voor Klapeksters. In de AW-Duinen overwinteren sinds het begin van deze eeuw twee tot drie Klapeksters en het Zwanenwater steeds één exemplaar.

Literatuur

- Buker, J.B., 1985. Winterplaatstrouw bij Klapekster. *Limosa* 58: 34-35.
- Manen, W., van, 1996. Selectieve predatie op Driehoornmestkevers *Typhaeus typhoeus* door Klapekster (*Lanius excubitor*) en Ransuil (*Asio otus*). *Drentse Vogels* 9: 45-47.
- Witkamp, C., 2002. Klapekster *Lanius excubitor*. Pp 319 in LWVT/SOVON, 2002. Vogeltrek over Nederland 1976-1993. Schuyt & Co, Haarlem.

Fred Koning, koning-raat@zonnet.nl.